

Commissiedebat Voortgang Klimaatbeleid – 30 september 2026

De CO₂-uitstoot zal in 2030 gehalveerd zijn ten opzichte van 1990, zo blijkt uit de Klimaat- en Energieverkenning (KEV). Halvering van de uitstoot terwijl de economie verdubbelt: dat is een prestatie van formaat. Tegelijkertijd ligt Nederland niet op koers om de klimaatdoelen te halen. Dit maakt ons bovendien gevoeliger voor prijsschokken van fossiele energie. Meer energie van eigen bodem betekent niet alleen minder uitstoot, maar ook minder afhankelijkheid van het buitenland én meer grip op onze energierekening. Dankzij duurzame energie en energiebesparing daalt onze energieafhankelijkheid, toch zijn we in 2040 nog steeds voor meer dan de helft van ons energieverbruik afhankelijk van (fossiele) importen. Het tempo moet omhoog om meer zelf het stuur in handen te krijgen. Dankzij schone energie van eigen bodem bespaarde Nederland in het afgelopen half jaar bijna zeven miljard euro. Ook nu zijn er weer recordprijzen voor olie en aardgas.

Maak mensen weer baas over hun eigen energierekening, door woningisolatie en met Nederlandse wind, zon, warmte en elektrisch rijden. Er is meer actie nodig om te zorgen dat mensen en bedrijven grip op hun energiekosten houden. Het kabinet maakt hiermee een bescheiden begin, zo blijkt uit de Miljoenennota. De NVDE kijkt dan ook uit naar de Voorjaarsnota.

Meer actie nodig voor duurzame energie en energiebesparing richting 2030

Het Planbureau voor de Leefomgeving constateert dat de geraamde emissiedaling in 2030 al drie jaar op rij stagneert. De Raad van State adviseert het kabinet niet te wachten tot volgend jaar met extra klimaatmaatregelen. In het coalitieakkoord staat dat windenergie op zee doorgroeit en dat de onmisbare SDE++ subsidie door blijft gaan. De Miljoenennota voegt daar een paar kleinere positieve punten aan toe, zoals beperkt extra geld voor (flexibel) gebruik van elektriciteit en energiebesparing in de industrie.

- Wij zijn blij met de aankondiging van **Crisiswetgeving om procedures van energieprojecten te versnellen, en het voornemen om het EU Grids Package snel te implementeren**. Nu is het zaak dat de maatregelen snel worden vertaald naar wetgeving en dat gemeenten en provincies die nieuwe gereedschappen ook gaan gebruiken. Ook is verbreding naar opwekprojecten essentieel: zowel snellere procedures als het wegnemen van stikstofbeperkingen.
- **Help mensen hun huis te isoleren en duurzaam te verwarmen**, via warmtenetten of individuele oplossingen. Verduurzaming van huizen en auto's helpt mensen om zich te wapenen tegen stijgende energiekosten, zo blijkt uit onderzoek door CE Delft. Het CPB zegt: "Omdat huishoudens met een lager inkomen kwetsbaarder zijn bij hogere brandstof- en energieprijzen, zijn gerichte steunmaatregelen effectiever dan generieke maatregelen." Steek geen geld in generieke verlaging van accijnzen en de energiebelasting op aardgas, maar besteed dit gericht aan het verduurzamen van kwetsbare huishoudens, verlaging van de energiebelasting op elektriciteit en directe steun aan huishoudens die acuut in de problemen zitten.

- Wij hebben in het [Spoedplan voor minder aardgas](#) voorstellen gedaan om in vijf jaar tijd tien miljard kuub aardgas per jaar te reduceren. Onder meer door het versnellen van het verduurzamen van woningen en opschaling van de productie van groen gas, duurzame warmte en wind- en zonne-energie.
- De **Garantieregeling Warmtenetten (GRW)** is heel welkom om warmtenetten makkelijker van de grond te krijgen. Voor een succesvolle uitrol is meer nodig. Maak daarom in de Voorjaarsnota 2027 structureel middelen vrij voor collectieve warmtesystemen om hiermee echt voortvarend aan de slag te gaan en om warmtenetten over te nemen van private partijen die daarvoor open staan.
- De **mobilitétssector ligt behoorlijk op koers** om de doelen te halen. Dit komt vooral door inzet van biobrandstoffen en door elektrificatie en uitfasering van de verbrandingsmotor. Het is goed dat er een inruilregeling komt om benzineauto's in te ruilen voor een tweedehands elektrische.
- **Bevorder (industriële) elektrificatie**, onder andere door een lagere energiebelasting op elektriciteit, extra middelen voor de Flex-E en uitbreiding naar de Flex-E XL voor de industrie. Deze voorstellen helpen de investeringsopgave voor het elektriciteitsnet te beperken, en daarmee ook de nettarifefstijgingen. Ook de optie om hiertoe publiek geld generiek in te zetten ligt op tafel. Deze optie heeft voor- en nadelen. De NVDE staat hier neutraal in. Blijf daarnaast inzetten op opschaling van de Nederlandse groene waterstofproductie.
- Versterk de **handhaving van energiebesparingsplicht** en breid daarnaast de plicht uit door de doelgroep verder te verbreden en flexmaatregelen op te nemen in de limitatieve lijst.

Beleid richting 2040 nodig voor investeringszekerheid en onafhankelijkheid

Het kabinet heeft aangekondigd dat in het voorjaar van 2027 aanvullende nationaal geborgde maatregelen worden genomen om het klimaatdoel van 2040 te halen. Richting 2040 zijn in ieder geval de volgende stappen nodig:

- Blijf inzetten op een **goede mix van energiebesparing, elektrificatie, duurzame warmte, bio-energie, groen gas en groene waterstof**. Door deze oplossingen slim te combineren, kunnen we de beschikbare energie-infrastructuur beter benutten, de doelen in zicht houden en de transitie betaalbaar houden.
- Realiseer een **betrouwbaar elektriciteitssysteem zonder CO₂-uitstoot**, met zon, wind, opslag, flexibel gebruik en regelbare bronnen. Blijf ruimte reserveren en doorbouwen aan duurzame energie en energie-infrastructuur, verplaats energieverbruik naar rustigere uren en breng lokaal vraag en aanbod samen. Hiervoor zijn een opwekdoel voor zon en wind voor 2040 nodig, alsook bestuurlijke afspraken over de ruimtelijke inpassing van zon, wind en opslag.
- Reserveer **voldoende budget voor verduurzaming van de gebouwde omgeving**. Na 2030 is er vrijwel geen budget meer om huishoudens financieel te ondersteunen in het verduurzamen van hun huis, waarmee 2031 een 'ravijnjaar' wordt en verduurzaming van woningen dreigt te stagneren.
- Voer **'Betalen naar gebruik'** voor personenauto's in. Ook de vrachtwagenheffing blijkt heel effectief.
- Stimuleer de **vraag naar duurzame producten van de industrie**, lerend van het succes van de verplichting duurzame energie in transport.
- **Investeer in [clean tech als economische groeimotor](#)**, onder meer via de Nationale Investeringsinstelling.

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De aangesloten bedrijven zijn actief in hernieuwbare elektriciteit, warmte en gassen en in duurzame mobiliteit, de gebouwde omgeving en de industrie. De activiteiten voor duurzame energie bij 1.600 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim € 43 miljard en bijna 200.000 werknemers in Nederland.